

2. számú ÉRTÉKŐRZŐ HÍRLEVÉL

Bemutatjuk a Magyar Nemzeti Múzeum Éremtárát

Sorozatunkban időről időre bemutatjuk az ismert magyar éremtárakat, éremgyűjteményeket, azzal a céllal, hogy még többek számára váljanak ismertté. Az magától érthetődik, hogy a legnagyobb és a legismertebbel a Magyar Nemzeti Múzeum Éremtárával kezdjük sorozatunkat.

A Magyar Nemzeti Múzeum Éremtárát 1802-ben alapította a múzeumalapító, gróf Széchenyi Ferenc, mintegy két és félezer darabos gyűjteményével, melyek főként magyar és erdélyi pénzekből állt. Az elmúlt közel két évszázad során az éremtár anyaga vásárlások, adományok, hagyatékok és az ásatásokból előkerült éremleletek révén tovább gyarapodott. Ma már több, mint 300 ezer nyilvántartott tárgyat őriznek az éremtárban. A gyűjtemény ugyan egyetemes jellegű, de elsősorban a magyar illetve magyar vonatkozású tárgyakat gyűjti, valamint a hazai földből előkerült éremleleteket. Az éremtár gyűjteménye nem nyilvános, az anyag egy része a Magyar Nemzeti Múzeum állandó történeti kiállításán illetve különböző időszaki kiállításokon látható.

Az antik gyűjtemény

A Kárpát - medencében egykor élt kelta és más népek pénzei 6 ezer darabos egységet alkotnak. A gyűjtemény többségét a kelta érmek teszik ki. Az antik gyűjtemény kiemelkedő együttese a közel 10 ezer darabos görög éremanyag. A közel 70 ezer darabos római pénzgyűjtemény nagyobb része császárkori lelet, kisebb része köztársaság kori. A bizánci pénzek mintegy 3 ezer darabos gyűjteményének túlnyomó része hazánk területén előkerült leletekből származik, legértékesebb egysége az 1439 darab arany szolidusból álló szikácsi éremkincs.

Középkori, újkori, különleges alakú és orientális pénzek, verőszerszámok

A gyűjtemény legjelentősebb részét a mintegy 7 ezer darabbal a magyar pénztörténet emlékei alkotják, a világon sehol elő nem forduló sorozatait nyújtva a közép- és újkori magyar pénzeknek. Ebben a gyűjtemény egységben mintegy 3 ezer aranypénz található. A magyar pénzek mellett jelentősek az osztrák és német területekről származó veretek is. Az európai országokból is értékes közép- és újkori anyagot őriz a gyűjtemény. Külön említést érdemel a távol-keleti gyűjteményi csoport, benne a kínai pénztörténet gazdag sorozatait, valamint a mohamedán, arab és török pénzek kollektívái. A gyűjteményt kiegészíti a különféle verőszerszámok több száz darabos

sorozata. A múzeum értéktárába került elhelyezésre 216 darab erdélyi tallér és emlékérem, melyet az MNB vásárolt meg.

Történeti vonatkozású emlékérmek és plakettek, rendjelek és kitüntetések

Jelenleg 43 ezer darabra tehető, többségében magyar vonatkozású gyűjtemény. A magyar, erdélyi és osztrák történeti érmek mellett művelődés-történeti szempontból érdekes csoportok alkotják a gyűjteményt. Az egyházi érmek körében a pápai érmek nemzetközi vonatkozásban is számottevő, a több mint 3500 darabos kollektív, de a biblikus, a zarándok, a templomokhoz és kegyhelyekhez kapcsolódó kegyérmek száma is igen jelentős. A gyűjtemény a 19-20. századi magyar éremművészet jeles alkotóitól is őriz alkotásokat. Ennek a gyűjteménynek másik nagyobb, összefüggő egységét a kitüntetések és rendjelek alkotják, amely több mint 2 ezer darabot számlál. Az anyag egyik felét a szinte teljesnek mondható Habsburg-kori és a 20. századi magyar kitüntetések és rendjelek alkotják. A másik fele a külföldi kitüntetések csoportosított példányaiból áll.

Papírpénzek, értékpapírok, bárcák, zsetonok és jelvények

Legnagyobb részét a 30 ezer darabot is meghaladó papírpénz gyűjtemény teszi ki. Kisebb mértékben megtalálhatóak benne a külföldi bankjegy kibocsátások. Ehhez a gyűjteményhez kapcsolódik, mintegy 4500 darabos értékpapír. A századforduló idején indult a több mint 20 ezer darabot számláló jelvénygyűjtemény kialakítása. A döntően hazai vonatkozású anyag a 19-20. században készült. Az éremtár legnagyobb anyaga a bárcák és zsetonok gyűjteménye. A mintegy 6500 darabot számláló anyag főként bányapénzekből, robot-, eb-, és hídbárcákból különféle zsetonokból áll.

Az anyag összeállításához segítségemre volt a Magyar Nemzeti Múzeum Éremtára honlapja: mnm.hu/hu/gyujtemenyek/coins-collection/eremtar-d-gyujtemeny,

A You Tube-n is sok érdekességet találunk az MNM Éremtára titkairól, érdemes időnként ezeket is megnézni. Az MNM numizmatikai video sorozata: A pénzek színes világa – kihagyhatatlan „tankönyv”.

Összeállította: Vámosi László

E-mai: info@eremgyujtok.hu